

Tjóðveldisflokkurin

Pensiúnsskipan til føroysk viðurskipti

Tað hevur ikki ligið til føroyskan politik at gera langtíðarloysnir, og úrslitini hava eisini verið harestir. Men summir samfelagstrupulleikar **krevja** langtíðarloysnir, og hetta er serliga galdandi fyri ta sonevnda »pensiónsbumbuna« id liggur og biður eftir okkum um eini 20–30 ár.

Aldurssamansetingin av føroyska fólkinum broytist soleiðis, at tað gerast lutfalsliga fleiri eldri fólk. Tíbetur. Tí skal samfelagið gjalda nógv meira í fólkapensiún, men hetta merkir eitt ótt skattatrust um pensiónsskið ikki verður umskipað. Spurningurin er tí, hvussu samfelagið skal fáa ráð til at geva teim eldru tey tilboð og veitingar, ið svara til eitt framkomandi velferðarsamfelag.

Ikki nakar ókendur trupulleikar

Øll onnur lond kring okkum hava arbeitt við spurninginum, men tíverri eru vit komin stutt ávegis í Føroyum. Alitið er framvegis tann skattafíggiðjaða og afturísiglda fólkapensiúnin, men Samhaldsfasti leggur korti eitt sindur omaná.

Fólksflokkurin hevur uppskot um eina sonevnda fólkatrygging, har tað almenna áleggur fólk at gjalda ein prosentpart av síni løn í ein tryggingargrunn. Síðani fáa tey útgjald, alt eftir hvussu nógv

er gildið inn. Men tað merkir, at tað almenna skal **støttarmunin** við lóg. Frá tí tú byrjar at arbeiða, til tú fert av foldum. Og tey, sum bert eru á arbeiðsmarknaðinum eina stutta tíð ella als ongantíð, eru sleit ikki tikið við.

Samhaldsfasti skal vera grundpensiún

Tað almenna er fyri øll og skal tryggja solidariskar – samhaldsfastar skipanir. Tí er tørvur á eini miðvisari endurskipan av pensiónsskiðinum, og eitt uppskot er hetta:

Fólkapensiúnin verður lögð yvir í Samhaldsfasta, sum skal gerast grundpensiúnin. Hetta verður fyri skattgjaldaran ein »null-loysn« við at skatturin verður lækkaður og eitt tilsvandi inngjaldingar-prosent verður ásett til Samhaldsfasta. Tey sum eru á arbeiðsmarknaðinum figgja sostatt sína egna grundpensiún, ið ikki verður ávirkað av raðfestingum á figgjarglógini. Tey sum ikki eru á arbeiðsmarknaðinum verða tryggjað við, at landskassin rindar eitt ávíst gjald í Samhaldsfasta, so at tey kunnu fáa tað sama útgjaldið sum hini.

Eftirlønartryggingar

Afurat grundpensiúnini skulu partarnar á arbeiðsmarknaðinum gera eftirløn- og lívstryggingar. Løn-

takin skal t.d. rinda 4% av síni løn og arbeiðsgevarin 8% til hetta endamálið. Her hava fakfeløg og arbeiðsgevarar í Føroyum verið eftirlønar. Verkfeløgini hava bert verið »formidlarar« av avtalum millum tryggingarstovnar og einstaklingar, uttan at tey á nakran hátt hava gjørt kollektivar avtalur fyri lirnir, sum geva fyrminin av at standa saman. Privatar kapitaluppsparingar eiga fólk sjálvi at hava frælsi til at velja, men tað er hvørki ein almenn ella ein fakfelagsuppgáva.

Gera vit Samhaldsfasta til eina tryggja grundpensiún til øll, og taka partarnar á arbeiðsmarknaðinum ábyrgd av eftirløn og lívstrygging, so kann almannaferkið brúka sína orku til tey, sum tá veruliga hava tørv á tí.

Hogni Hoydal

Opið aftursvar til Jóannes Eidesgaard

Heilar 8 ferðir sigur tú í aftursvarinum til mín, at tjóðveldisfólk eru primitiv. Tú sipar til eitt citat eftir Sigurd Joensen, sála: »Eg vil heldur verða dømdur órættvíst av einum føroyskum dómara enn rættvíst av einum danskum«. Hetta segði Sigurd Joensen bæði í álvara, men eisini fyri at arga javnaðarmenninar í Føroyum, tí at dansku sosialdemokratarnir, við Hedtoft á odda, sendu herskip til Føroyar í samband við Klaksvíksstríðið.

Sum kunnugt vórðu fleiri føroyingar dømdir harðar fongsilsrevsingar í samband við Klaksvíksstríðið. Dómarnir fullu í Havn. Dómarnir fullu uppá strípu, uttan fyri vanligar danskar lógar. Lógirnar vóru sostatt provisioriskar, t.v.s. smíðaðar til endamálið, og mintu mest um stíkkaradómarnar í Danmark eftir kríggj. Tá var tað, at Sigurd Joensen, sum

var rættarlærdur, segði, at »...hann vil heldur verða dømdur órættvíst av føroyskum dómara« t.v.s. hann vildi heldur verða órættvíst frikendur, enn dømdur av órættvísum lógum, sum danir settu í gildi í Føroyum; lógir, sum ongantíð vóru í gildi í Danmark. Jóannes Eidesgaard, um hatta citatið, sum tú opin-

bart hevur sett í rangastrúppin, hevði verið lógarprinsipp, hevði tað verið primitivt. Men í sínum søguliga samanhangi er tað bæði argandi, spóðskt og ikki sprot skemtiligt. Men skemt er kanska ikki tann sterkasta síðan hjá sosialdemokratum.

At enda. Tú svarar hjálparleyst aftur, at Tjóðveldisflokkurin biður fólk leypa av 5 metra vippuni, uttan at fortelja hvørt vatn er í hylinum ella ikki. Tjóðveldisflokkurin vil innlaga biðja fólk um at biða við at loypa av vippuni, til sosialdemokratisk líturin hjá Hedtoft, Nyrup og føroyska systirflokkinum er settur úr vatninum.

Vinarliga

Ólavur Rasmussen
Tjóðveldisflokkurin

Fylkist nú, føroyingar!

Tað er hvør einstakur veljari, sum ræður í Føroyum í dag, hósdagin 30. apríl 1998. Ongin politikari, onki valevni ræður meira enn tann einstaki veljarin. Ein atkvøða – bara ein atkvøða – kann fáa avgerandi týðning fyri framtíðarstöðu Føroya.

Tí ræður um at velja við dirvi og skynsemi. Alt bendir á, at hugur fólksins strembar eftir sjálvræði. Ringar royndir í sambandinum og ein djúp sannføring um, at vit føroyingar hava bert okkum sjálvar at líta á, hava fingið ein stóran meiriluta av Føroya fólki at biðja eftir og ynskja, at eftir valið í dag skal annað lag

koma á.

Øll vita, hvar Tjóðveldisflokkurin stendur í tjóðskapar- og frælsismálinum, Fullan og óskerðan ognar- og yvirvaldsrætt til land, hav og undirgrund, fullt lóg-gávu- og umsitingarvald á øllum samfelagsøkjum, fulla ábyrgd av okkum sjálvum. Tað er stевна Tjóðveldisflokksins.

Mangir eru teir, sum amast uppi í Tjóðveldisflokkinum til hetta valið. Teir hava fingið snevlin av, at har eru atkvøðurnar. Tí ræður um at lástast, sum vilja teir tað sama sum Tjóðveldisflokkurin.

Men eisini í so máta eru royndirnar ringar. Tá

valhølini lata aftur, eru teir somu sambandsflokkar, sum teir vóru, áðrenn valstríðið byrjaði.

Tí hevur tú, veljari, í roynd og veru onki í at velja. Vilt tú vinna tær og føroyingum øllum frælsi og sjálvræði, so atkvøður tú fyri Tjóðveldisflokkinum.

Minst til: *tín* atkvøða kann gera framtíðarstöðu Føroya av!

Finnogi Ísakson

Skúli og mentan

Nýggja tøkjin er komin fyri at vera. Úr bóndasamfelagnum vórðu Føroyar ryktar inn í ídnaðarsamfelagið, og nú er kunningararsamfelagið komið á okkum. Sum ein flóðalda uttan er heimi. Og dunini merkjast eisini her um klettarnar, um vit vilja tað ella ei. Føroyar eru ikki longur ein avbyrgdur blettur í Norðurlantshavi. Vit eru partur av alheims samfelagnum og verða mint á tað hvønn dag. Tá ið vit eru til handils, kunnu vit gjalda við altjóða gjaldskorti. Um fylgjusvein kunnu vit skoða somu hendingar, sum tey í Amerika, Asia, Australia ella Afrika.

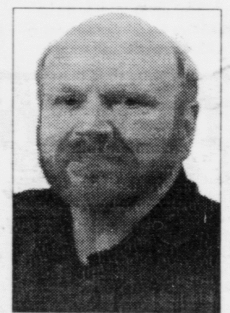
Men eru vit brynjaði til at trína inn í kunningar-samfelagið? Eru amboðini nóg hvest til tess? Er føringurin nóg góður og dyggur? Almenni skúlin, sum er kjölfestið í mentan okkara, er hann útgjörður við amboðum og kreftum at temja hesa megi, so at vit megna at stýra hesi tøkni?

Tjóðveldisflokkurin vil við hegnisligum skúlapolitikki reika soleiðis fyri, at yngra ættarliðið – næmingurin – fær høvi at kunna seg um við nýggja tøkni og læra seg at handfara hana á fullgöðan hátt, so vinnulívið fær eitt væl útbúgvandi lið landi og fólki at frama.

Fyri at skúlin kann røkja uppgávurnar á tøkniøkkinum, skulu lærararnir á skeið at kunna seg um nýggju tøkkin, har tað ikki snýr seg um teldulæru fyri telduna skyld. Teldan er bert eitt amboð til at breiða út kunning, geva og móttaka boð.

Tann dagin, tá ið almenni skúlin megnar at røkja hesar uppgávur, tá hevur føroyska samfelagið fingið ein týðandi fólleika at menna eitt fjóltítt og framkomandi vinnulív. Eitt vinnulív, sum er kappingarført í dygd og prisi á heimamarknaðinum eins væl og á altjóða marknaðinum.

Tá ið hugsað verður um tær stóru avbjóðingar, sum standa fyri durunum, so er tað ein syrgilig sjón at síggja, hvørja virðing t.d. Klaksvíkar kommunu og lokali skúlamyndugleikin hevur fyri tí uppgávu, sum fólkskúlin hevur at røkja. Ein góður grundskúli er ein fortreyt fyri, at vit kunnu menna okkara sam-

felag. Tær vánaligu umstøður, sum lærarum og næmingum, stendur í boðið her hjá okkum, eru undir alt lágmark. Skal Klaksvíkin og Norðuroyggjar mennast, er avgjört neyðugt, at hugburðurin broytist og skúlapolitikkurin verður raðfestur frammaliga.

Gott tjóðveldisval

Terje Sigurdsson
valevni hjá Tjóðveldisflokkinum í Norðoyggjum

Lýsið í
sosíalínium